

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Даниела Борисова, ИИКТ-БАН, член на научното жури,
съгласно заповед № 246/14.09.2022 на Директора на ИИКТ-БАН

Относно: Дисертационен труд на Христо Константинов Блидов, на тема
„Интелигентни методи за анализ на процеси в правораздаването”,
представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”
в проф. направление 4.6 „Информатика и компютърни науки”,
докторска програма – специалност „Информатика“

На първото заседание на научното жури, състояло се на 16.09.2022 г., бях
определена да подготвя становище по процедурата, за която получих всички
необходими документи.

АКТУАЛНОСТ

Интелигентните методи за анализ и моделиране на сложни процеси са
предпоставка за извличането на полезна информация чрез прилагане на различни
математически техники. Използването на апарата на обобщените мрежи за целите
на моделирането е доказала се техника за решаване на сложни практически задачи.
Отчитайки навлизането на ИТ в различни области определя актуалността и
необходимостта от провеждане изследвания, свързани с изграждането на
интелигентни модели за анализ на различни процеси, вкл. анализ на процеси в
правораздаването.

ПОЗНАВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПРОБЛЕМ

От направения обзор, както и от публикуваните резултати по темата на
дисертационния труд може да се установи, че докторантът е добре запознат с
естеството на изследваната проблематика. Допълнително доказателство за това е
броят на използваните литературни източници.

АНАЛИТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Дисертационният труд е в общ обем от 152 страници. Структуриран е както
следва: увод, 3 глави, заключение, резюме на получените резултати, Насоки за

бъдещи изследвания, публикации по темата, декларация за оригиналност на резултатите и библиография. Целта на дисертационното изследване е формулирана на стр. 3, за реализирането на която са формулирани допълнително 8 задачи.

В Глава 1 е направен анализ на същността и описание на съдебния процес. Специално внимание е отделено на гражданско процесуално право, видовете искове и страните в исковия граждански процес.

В Глава 2 акцентът е върху интелигентни методи за анализ на сложни процеси и основни подходи в компютърната интелигентност. Описани са съществените особености на теорията на обобщените мрежи, интуиционистки размити множества и индексирани матрици.

В Глава 3 са представени резултатите от прилагането на интелигентни методи за анализ на процесите в правораздаването. Описани са модели чрез обобщена мрежа, отнасящи се до моделиране на първа и втора фаза от първоинстанционното производство от общия исков процес. Представени са още и модели, реализирани чрез средствата на обобщените мрежи на въззивното производство от общия исков процес; модел на касационното производство от общия исков процес и модел на производството по отмяна на влязло в сила съдебно решение.

МЕТОДИКА НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Обект на изследването са процесите в правораздаването, а предмет на изследването е моделирането на тези процеси, използвайки теорията на обобщените мрежи. Използваната методика е подходящо избрана и допринася за реализиране поставената цел и на формулираните в дисертационния труд задачи.

АВТОРЕФЕРАТ И АВТОРСКА СПРАВКА

Представените автореферати на български и английски език, отразяват достоверно съдържанието на дисертационния труд и съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. От представената декларация за оригиналност, както и от публикациите по темата на дисертацията, може да се определи, че описаните резултати са лично дело на автора.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ И С ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ПО ЧЛ. 1А, АЛ. 2 ОТ ППЗРАСРБ

Представени са общо 6 публикации по темата на дисертационния труд, индексирани в световните бази за научна информация, като 3 от тях са приети за печат. Три от тези публикации са в IEEE Xplore, а останалите три са в издания с SJR.

Така представените публикации по темата на дисертационното изследване напълно удовлетворяват специфичните изискванията на ИИКТ-БАН за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“.

ПРИНОСИ НА ДОКТОРАНТА

Приемам формулираните от докторанта приноси с изключения на първия и втория. От първия принос на следва как точно е проведен е избора, а прилагането на апарата на обобщените мрежи за анализ на процесите в правораздаването е отразено чрез формулираните модели в следващите приноси. Оценявам приносите на докторанта като научно-приложни.

КРИТИЧНИ ЗАБЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Дисертационният труд е сравнително добре балансиран, но би било добре авторските приноси да са представени по-прецизно. Препоръчвам на докторанта да бъде по-стегнат в изказа си при следващите публикации и описание на научни резултати.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА

Получените резултати по темата на дисертационния труд показват убедително, че Христо Константинов Блидов притежава необходимите теоретични знания и практични умения в областта на информатиката и компютърните науки, както и доказани способности за самостоятелни научни изследвания. Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото прилагане, както и на Правилника за специфичните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИКТ-БАН. Получените резултати по темата на дисертационното изследване ми дават достатъчно основание да дам положителна оценка на така представения дисертационния труд и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Христо Константинов Блидов образователната и научна степен “доктор” по докторска програма „Информатика“, проф. направление „Информатика и компютърни науки“.

Дата 21.10.2022

НА ОСНОВАНИЕ
I
ЗЗЛД